

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Égész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

NYILVTER PÓTLÓRA 50 FILLÉR.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Felozslóban.

A Dunántúli Közművelődési Egyesület zalai fiókjának megküldöttem az évi tagdíjat. Az utalvány ezzel a széljegyzettel jött vissza: — Nem fogadom el. Az egyesület felozslóban.

Felozslóban tehát az az egyesület, amelyre vármegyénkben a magyar szellem és nyelv terjesztésének nemzeti fontosságú missziója vár.

Mélyen eiszorított és megrendítő eset! Úgy látszik, ennek a vármegyének társadalma, amelynek képviselője a vármegye házában a zöld asztal mellett olyan tüzes hazafiságot tanusít és hirdet, igen gyöngye akkor, amikor kint az életben csöndes, lassú, de kitartó és céltudatos munkáról van szó. Még pedig olyan nemzetfenntartó nagy munkáról, mint a magyar nyelv és szellem ápolása és terjesztése.

Felozslóban az egyesület akkor, mikor már a délszláv eszme apostolai egyre erősebb és intenzívebb működést fejtenek ki arra, hogy a Vas- és Zalamegyében lakó horvát és vendajkú népből a magyar érzést, a magyar fajhoz és hazához való ragaszkodást kiirtás s helyébe a délszláv eszmet s ezzel a magyarságtól és Magyarországtól való elszakadást ültessék bele szívébe.

Ennek a felozslóknak nem volna szabad megtörténnie. Sőt új, eleven életre, működésre kell galvanizálnia.

Mert erre az egyesületre nagy szükség van, rá nagy feladat vár.

Kulturális és nemzeti szempontból egyaránt nagy feladat.

Zala közművelődése elég hátul jár. A magyar községekben is, az idegen ajkuakéban szintén. Hol jár: erről most nem írunk, hisz nem régen tettük szavá, mikor a csáktornyai tanfelügyelői kirendeltséget sűrítettük.

A Zalai Közművelődési Egyesületre a népiskolai tanulók iskoláztatása dolgában inkább csak az ellenőrzés vár. Nyitva kellene tartania szemét, hogy a fennforgó mizerábilis állapotokat, a rossz iskolaházakat és agyonzsúfolt osztályokat meglássa és meglátva, a halóságokat a maga erejével és tekintélyével a bajok orvoslására felhívja. Szorosabb feladata inkább az iskolából kikerültek, a felnőttek továbbképzésére irányul. Ennek a továbbképzésnek a falusi olvasókörök szervezésétől kezdve számos eszköze van. Mí az ezek, köztudomású dolgok, hisz példaképnek ott van a nagy magyar közművelődési egyesületek munkássága.

Másik nagy szerepe, hogy idegenajkú német, vend és horvát helységek lakóit a magyar érzésben és hazafiságban megtartsa, köztük a magyar nyelvet ápolja, fejlessze, erősítse, terjessze.

Mind a kettő magasztos, gyönyörű, szent munka! Méltó értük lelkesedni, áldozni és tenni.

Csak hogy az egyesület összeomlása szomorúan bizonyítja, hogy a mi társadalmunkban se lelkesedés, se szívós munka, se önzetlen áldozatkészség nincs. Különben a nagy tüzzel-hévvvel megalkotott egyesület nem jutott volna a felozslás szomorú stádiumába.

Hát ezt a felozslást mégis meg kellene akasztani. Mert a felozslás nemcsak nagy szegénye lesz ennek a vármegyének, e vármegye magyar társadalmának és vezető férfainak, hanem elsőrangú tényezőül fosztja meg vármegyénk közművelődését és benne a nemzeti eszme és nyelv terjesztését.

Felozslás helyett új életet kell beleönteni az egyesületbe. Új, eleven, mozgékony életet. Olyant, amely nem hűhóval, hanem csendes, zajtalanul, de kitartóan dolgozik kitűzött nagy céljai telé.

A Dunántúli Közművelődési Egyesület élén nagynevű férfiak vannak. Széll Kálmán, Rákosi Jenő, Pallavicini örgróf. Ezek szelme és lelkesültsége sugározza át ennek a megyének vezető férfiak s akkor a tetszet öltött ige nem pusztul el nyom nélkül, hanem megerősödik, megnő és egyre tágabb körben osztja szél üdvös hatásait.

Mindenestre legtöbb reménységet a vármegye középpontjától kell várunk. Ez hivatalos a vezérszerepre. Amint oda futnak össze a megye közeli működésének szalai, akként onnan kell irányítódnia és szétáradnia a közművelődésnek és a nemzeti szellem és nyelv ápolásának is.

De a vármegye társadalmának azután igaz lelkesedéssel és meg nem ernyődő kitartással kell a szükséges támogatást megadnia. Mert nagy munkát kicsiny eszközökkel elvégezni lehetetlen. Azért az egész vármegyét bele kell szervezni ebbe az egyesületbe, hisz az egész vármegye legfontosabb javaiért dolgozik. Legyenek tagjai az egyes emberek is, a különféle gazdasági, társadalmi és közművelődési szervezetek is. Lépjének be az egyesületbe a pénzintézetek, a kaszinók, az olvasókörök, a dalegyesületek, a tanítók egyesületei és körei, az egyes iskolák tanár- és tanítótestületei is, egyes emberként is, testületileg is. Ekként futna össze a vármegyei egyesületben ezek anyagi támogatása és kulturális tevékenysége, viszont a Zalai Közművelődési Egyesület által egész megyei hálózat szerveződnék, hogy ennek kitűzött nagy munkáját e megye minden egyes pontján, minden egyes községben segítse, támogassa, előbbre vigye.

Lesz-e erre tehetségünk, kitartásunk? Vagy a Zalai Közművelődési Egyesületre is elmondhatjuk, mint annyit magyar alkotásra: szalmaláng, hamar kilobban, hamar is oda van.

Hisszük, a nagy feladat megacélozza az erőket s a Zalai Közművelődési Egyesület új életre támad, mielőtt végképp elsorvad, meghall, felozslott volna.

A patronázs.

írta: Bakos Géza dr.

I.

A humanizmus jelszavával megindult századunk irányát iparkodik minden, de minden téren érvényesíteni. Természetes, hogy e hatás alól az ember egész életére befolyást és sokszor irányítást szabó büntető jog sem zárkózhatott el. Míg azelőtt a büntetés általános céljával a jogrend fenntartása tüzelet ki, melyet elrettentés és csak némileg javítás által óhajtottak megvalósítani, vagy a büntetés alapjával a büntetés belső igazságosságát tekintették, melyet megtorlás általa karkak elérni, addig mindjobban előtérbe nyomult az az irányzat, mely az előbb vázolt két irányzatot egyesítve, a büntetést az igazságossággal, az alkalmazott büntetést pedig a jogrend szükségszerű fenntartásával igazolta.

Azonban voltak olyanok is, mint pl. Tolsztoj, kik a büntetés igazságosságában megnyugodni nem tudtak s Jézussal azt vallották: »Bocsásd meg a mi vétkeinket, miként mi is megbocsásjtunk azoknak, kik ellenünk vétkeznek.« E tan hívei minden büntetés eltörlését követelik.

Olaszországból indult ki egy iskola, mely a bűncselekményeket az emberi degeneráció szüleménye gyanánt kívánta feltüntetni. Ez iskola tetteit Lombroso, a turini egyetemen a törvényszéki orvostan tanára, dolgozta ki. Lombroso szerint a büntetési típus kimutatható az anthropologikus kutatások útján. Lombroso azt állítja, hogy van született bűntettes (delinquente nato).

Igen sok támadója akadt ugyan, mely vitákból mégis azon haszon fennmaradt, hogy az újabb kor a bűnözőnek determináló elemeit is kutatja és figyelembe is veszi s fokról-fokra tért hódít azon felfogás, hogy a bűnözőben nem csupán magában kell keresni bukákat, illetve a jogrend fenntartására alkotott büntetőtörvénykönyv paragrafaival való összeütközését, hanem sok-sok más motívumokban.

Van ugyan minden egyes egyének szabadakarata, mely azonban a motívumok hatása alatt sokszor úgyszólván teljes lehetetlenségéig zsugorodik össze, úgy, hogy az egyének a különböző motívumok behatása alatt elientállási képessége a nullára redukálódik.

Az intelligencia, jellem, erkölcsi öntudat azok a lelki tulajdonságok, melyek az egyént a lét küzdelmében felmerült csábító motívumok ellen szabad akaratának teljes érvényesítésével ellentállásra képesítik, azok hiánya ellenben őt a motívumok rabjává és ellentállani nem tudó bábjává teszik. Éppen azért a humanus kor az erkölcsi nevelést teszi főfeladatává s ezt tartja leghatásosabb eszköznek arra, hogy az egyénben az ellenállási képességet erősítve, a környe-

zélükben züllésnek kitett fiatalok egy-egyét a társadalom s így a nemzet részére megmentse. Ez az életmentő harc, melyet eddig csak a büntetőjog viselt a társadalom ellenségeinek ártalmatlanná tétele szempontjából, csak azóta ért el erkölcsi értelemben áldásos eredményeket, mióta az úgynevezett patronázs-rendszer nálunk is meghonosodott, mely intézmény a züllésnek indult vagy már elzüllett büntetett fiatalok megmentését tűzte ki nemes emberbaráti feladatául. Minthogy a patronázs-intézményt a magyar társadalom jelentékeny része nem ismeri, különösen nem annak munkásságát s munkásságának a társadalomra s így közelebb a nemzetre kiható nagyfonságú eredményeit, sőt számosan akadnak, kik az egész patronázst gúnyol, kicsinyléssel és lenézéssel fogadják, feladatommá tettem, hogy a patronázsról, annak tevékenységéről s már-már konkrét alakban, intézményekben meglesseül — szervezetről néhány szerény sort írjak.

A patronázs-tevékenység alapja a felebaráti szeretet. A társadalom kivetettjeit, a társadalom ellenségeit is szeretni, az elhagyatottakkal a társadalom jótéteményeit éreztetni, őket az emberhez méltó életnek megnyerni, a leggyöngébbeket gyámolítani s odahatni, hogy szaporítsuk azok számát, akik bírnak elég erővel, magukat a lenézhető viszonyok keretéhez alkalmazni: képezi a patronázs lényegét s így alapja úgy a társadalom, mint a nemzet szempontjából a leghatásosabb önvédelemnek.

Az újabb tudományos kutatások megállapították, hogy az ember lelki és érzelmi fejlődésére számos élettani, sőt éghajlati hatások is betolyással vannak, eltekintve a társadalom s állami intézmények fogyasztásait s azon környezetet, amelyben az illető egyén él; miért is egy egyén bűnössége megállapításánál mind e körülmények figyelembe veendők. Egy beteg ember egészen más beszámítás alá esik, mint az egészséges. Mindig tehát meg kell találni azt a módot, amellyel azon ok eltávolítható, amely az illető egyén bűnözésre hajlandóságát előidézte.

A társadalomban alakult s szereteten felépült patronázsnak tehát a legnagyobb türelemmel kell végeznie magasos feladatát, mely arra irányul, hogy a társadalomnak és a hazának egy már-már elveszítettnek hitt tagját megmentse, illetve annak hasznos tagjává nevelje.

Ehhez azonban igen előrehaladott általános műveltség szükséges, mert csak így képes egy nemzet életerős szervezeteit alkotni. Franciaország, Anglia, Belgium és Hollandia patronázs-szervezetei és jótékony intézményei milliárdokat kitévő társadalmi vagyonra s ezer és ezer önkéntes munkatérre támaszkodhatnak. Még Olaszországban is, mely a szegényebb államok közé tartozik, a társadalmi jótékonyág tőkéje meghaladja a két milliárdot. Turinban a szalézrend egy intézetben 1400 veszélyeztetett gyermeket nevel, anélkül, hogy az állam támogatását venné igénybe. Természetes, hogy a társadalmi támogatásnak nem szabad oly méreteket adni, hogy a megmentendő fiatalokukat lényűzessel berendezett intézetekben, születésük és szüleiük vagyoni viszonyait és társadalmi állását jóval meghaladó nagy igényekre neveljük, hanem egyszerű és tiszta intézetekben minden egyesét a hajlamainak megfelelő munkára kell szoktatni. Az sem helyes, hogy azon szülő, ki gyermekének nevelését tel-

jesen elhanyagolja, a gyermeknevelés gondjaitól és terheitől azáltal, hogy a társadalom veszi azt kezébe — teljesen meneküljön, mert így akadhatnak szülők, kik csak azért hagyják kis gyermekeiket elzülteni, hogy azok nevelési terhéől szabaduljanak. Így esetben módot lehetne találni a szülő megadóztatására, mint ez Angliában történik is.

A patronázs intézménye nem régi. A zászlót ugyanis nálunk a társadalom csak 1907-ben bontotta ki a Pécselt megtartott első, akkor még rabsegélyzőnek nevezett kongresszuson. Ettől kezdve különböző patronázs-egyesületek egymás után alakultak s az emberbaráti szeretet szimbólumában vállalva működnek a züllött, büntetett, vagy csak erkölcsi romlás veszélyének kitett fiatalok megmentését célzó szociálpolitikai szervezetben. A nagyletelőségű társadalmi munkát a leghatékonyabban egészíti ki a magyar büntetőtörvénykönyv és bünvádi perrendtartás kiegészítéséről szóló 1908. évi XXXVI. t. c.; mely büntetőjogi szempontból oly fontos, hogy annak a fiatalokra vonatkozó főbb intézkedései megemlítését e helyen nem mellőzhetem. E törvény céljait nem a megtorlást, hanem a fiatalok bűnös megmentését és nevelését tűzte ki. Kiterjesztette a bíróság és a közigazgatási hatóság hatáskörét a büntetőjogi beszámítás alá nem eső 12 éven aluli, de az erkölcsi romlásnak kitett vagy züllésnek indult gyermekeknek megmentésére is. A fiatalok bűnösöknek a felső korhatár 16 évről—18 évre emeli s módot nyújt arra, hogy a fiatalok 21 éves koráig tartassék javító nevelés alatt. Legfontosabb intézkedése pedig az, mely szerint módot nyújt a bíróságoknak és a kihágást elkövetett fiatalok ügyében ítélő közigazgatási hatóságoknak arra, hogy a büntetőcselekményt elkövetett fiatalokkal szemben a rövid szabadságvesztés büntetése, mely a gyakorlott tapasztalat szerint igen sokszor az elítelt erkölcsi csiségét is veszélyeztette, lehetőleg mellőzessék és ha a fiataloknak a büntethetőséghez szükséges értelmi és erkölcsi fejlettség megvan, az egyéniesítés helyes elvének megfelelően különböző intézkedéseket tehesenek. A törvény ez irányban nem köli meg a bírót, hanem feljogosítja arra, hogy a fiatalok egyéniségének kiismerése és az eset körülményei szerint azt az intézkedést tehesse meg, amelyet legcélszerűbbnek talál. Nevezetesen a fiatalok büntetett megdorgálható vagy próbára bocsátható vagy ellene javító-nevelés rendelhető el és csak, ha szigorúbb intézkedés mutatkozik szükségesnek, akkor alkalmazható az elítelt ellen a fogház vagy államfogház büntetés. A fogházbüntetés a fiatalok részére berendezett külön fogházban hajtható végre.

(Folytatása köv.)

K Ü L Ö N F É L É K.

Eltitkolt melódlák.

*Hazudott a nyelvem,
Hazudott az ajkam,
Mikor a szerelmet
Fogadni akartam.*

*Szép szemed örökre
Meggézett engem.
Csengő kacagásod
Soha nem felejttem.*

*Pedig úgy érzem, hogy
Felejteni kéno,
Mert ha biznék benned,
agy családás éno.*

*Elfelejttem azt is,
Hogy beszéltem véled,
Eltagadom azt is,
Hogy még ismertelek.*

*Hazudik a nyelvem,
Hazudik az ajkam,
S a titkolt szerelmem
Minden átka rajtam*

Kozma Imre.

— **Eljegyzés.** Gergely Vince, az Áldor A. és Társa gabona-kereskedő cég intézője eljegyezte Goldschmidt Rózsika kisasszonyt Budapesten.

— **Kabaré.** A Csáktornyai Kereskedő-Ifjak Egyesülete által folyó hó 1-én este rendezett kabaré és táncmulatság minden tekintetben fényesen sikerült. A gondosan összeállított műsor nagyszámú közönséget vonzott ez este a Zrínyi-szálló nagytermébe. A műsor minden pontja jól sikerült. Eisenstädter Hugó (Az öngyilkos) és Peitl József (Mars ki a kocsmából) monológjai nagy tetszést arattak, hasonlóképen Schmiedt Olga (Magyar ábránd) és Antonovics Józsa (Barcarole. Laltalena) is zajos tapsot arattak ügyes, szabatos zongorajátékkal. Az estély kluja azonban a Svéd hangverseny volt, melynek előadása során Skuhrovecz István (uvolajátéka Schmiedt Olga diszkrét kísérlete mellett művészi érvényesült. A műsor után megkezdődött a tánc, mely a késő hajnali órákig tartott. Felülfizettek: Löbl Rezső, Murai Róbert, dr. Hajós Ferenc, Hajas József 10—10 K, dr. Isoó Viktor, Székely Vilmos 8—8, Binder Károly, Földes Mór 6—6, Gözmalom, Schmidt Ede, Heinrich Miksa, Neumann Vilmos, Vajda Andor, Benedikt Herman, Milhofer Ignác, Mayer Ármán, Mayer Károly, dr. Hidvégi Miksa, Steinberger F., Pethő Jenő, dr. Wollák Béla, Iparos Dalárda, Strausz Miksa, Mesterich Aladár 5—5, Rosenberg Rezső, N. N. 4—4, Steckler Sándor Sopron, Dénes Béla, Prostenik Gusztáv, Antonovics József, Benedikt Ede, Schaffer Rezső 3—3, Nádas József, Oletics Ferenc, Grau Géza, Heiszig Ferenc, Bayer B., Wollák Rezső, Deutsch Béla, Meider Mór, Benedikt Béla, Heilig József, Balaskovics Gusztáv, N. N., Deutsch Jenő, Herzer Izidor, Suharipa Frigyes, Mayer Lajos, dr. Wolf Béla, Kopjár István, Mráz Jenő, Hencsey Gábor, Mik Szilárd, Bokor Jenő 2—2, Mendel Zsigmond, Kreutz Lipót, Hirschler Samu, Bolgár Benő, Wollner Márk, dr. Kovács Lipót, Mózes Jenő, Meider Bernát, Bruckner Henrik, Rosenfeld J., Weinstangel Sándor, Hirschsohn Henrik, Tárnai Mihály, N. N., Premecz Miklós, Strasser Ernő, Stóger Béla, Kövesi Kálmán, Kelemen Béla, Tóth Dezső, Bickling Jakab, Deutsch Aladár, Fritz Dezső 1—1 K, Hunyák Antal 60, Markusics József 50 fillért. A szíves felülfizetőknek ez úton is hálás köszönetet nyilvánítja az elnökség.

— **Közgyűlés.** A helybeli Jótékonyági Nőegyesület múlt hé végén rendezte évi közgyűlést tartotta özv. Bernyák Károlyné elnökölete alatt. Az elnöki jelentés után a pénztáros jelentéséből kitűnik, hogy a nőegyesületnek a múlt évben 1238 K 32 fillér bevétellel szemben 1571 K kiadása volt, mely körülmény az egyesület vagyonát 6362 15 K-ra apasztotta le. Az egyesületnek jelenleg 94 tagja van. Az egyesület nagy jótékonyágot gyakorol, mert 34 szegényt segélyez állandóan, akiket havonként 97 K állandó támogatásban részesít. A közgyűlés titkárnak Bakos Géza drt, jegyzőnek Kayser Ilona úrhölgyet választotta meg egyhanglag.

— **Tanítók tisztelgése.** Az országgyűlési képviselőház elé terjesztett törvényjavaslat, mely a tanítók fizetésének rendezését magában foglalja, nagy port vert fel a tanítók táborában. Egyes intézkedéseit magukra nézve sérelmesnek találják s ezért minden irányban mozognak, hogy ezeket még idejében a törvényjavaslatból kiküszöböltessek. Ez vezette a perlaki járás egyes iskoláinak tanítótestületeit is, hogy a kerület ország-

gyűlési képviselőjénél, Zalán Gyula dr.-nál Alsódomborúrn tisztelgének s öt megkérjék, hogy sérelmeiknek a miniszter előtt vagy az országgyűlésen szószóljója legyen. A 10 tagból álló küldöttség e hó 2-án jelelt meg Zalán Gyula dr. képviselő előtt, aki előterjesztésüket szívesen meghallgatta, arról jegyzeteket csinált s a küldöttségnek megígérte, hogy ügyüket nemcsak hogy pártolja, de ebben az ügyben a képviselőházban felszólalni is fog.

— **Eljegyzés.** Hertelendy Zsigmond tanító eljegyezte visi és magyarbéli Peötz Magdát Vidorlakon.

— **Gyászir.** Az alsólendvai járási papságnak halottja van. Szalay István plébános és tanfelügyelő hosszas betegség után Bántornyan elhunyt. Szalay Istvánt 68 éves korában váltotta meg a halál hosszas szenvedéseitől. Szalay István elhunytával a magyarság ügyét súlyos csapás érte, aki mint magyar lelkes és tanfelügyelő is a magyar államélményét szolgálta a vendvidéken. Nyugalom békében!

— **Nyugdíjazás.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Gáspár József dravaszentmáni munkaképtelen róm. kath. el. iskolai tanító részére az orsz. tanítói nyugdíj- és gyámialapból az 1911. évi 145,350 számú rendelettel ideiglenesen utalványozott 680 K-nyi nyugdíjat a tanító beigazolt teljes munkaképtelensége következtében folytatólag véglegesen utalványozott.

— **Felsőbb lányiskola.** A Nagykanizsán felállítandó felsőbb lányiskola a jövő tanév elején megnyílik. Az iskola felszerelését már beszerezték s annak szállítása Nagykanizsára már folyamatban van. Ezeket a bútorokat egyelőre ideiglenesen elraktározzák, míg az iskola a nagyszünetidőben a kiszemelt 10 termes helyiségbe be nem hurcolódik.

— **Az internatus színelőadása.** A csáktornyai leányinternatus növendékei folyó hó 2-án a polg. iskola tornatermében rendkívül jól sikerült és szép színelőadást tartottak. A «Főiskolában» című bohózatot, mely a «modern» háziasszony képzését mutatta be, oly jól adták, hogy a közönség szűnő nem csóroló lapssal honorálta. A tanológ, melyben Venitáner Margitka igazri művészetességét teljes mértékben kimutatta, osztatlan létszékben részesült. Maga a színdarab is, a technikai akadályoktól eltekintve, szintén igen jól sikerült. Az összes szereplők kiválóan megállították helyüket, mégis különösen ki kell emelnünk Nagy Margitka, Venitáner Margitka, Horváth Irénke, Csányi Marniska és Durkó Margitka szereplőket, akik oly természetesen s annyi bájjal játszottak szerepeiket, hogy nem tévedés az az állítás, hogy a közönség velük örült s sirt a különböző szerepeikben. Ennél több sikert művészesem várhat. Felülfizettek: Wollák Rezső 10 K., Pataky Károly 5, dr. Isoó Viktor, dr. Venitáner Zsigmond 3—3, Benecsek Stana, Scheffer Rezső, Strahaj Testvérek, dr. Wollák Béla 2—2, Havas Kristófné, Hirschsohn Etelka, Székely Vilmosné, Wollák Rezsőné 1—1 K-t, Domján Józsefné 50, Durkó János (Pördeföld) és Hirschmann Leo 40—40 filért. Aiknek ez úton is hálás köszönetet mond a leányinternatus.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** Zalavármegye törvényhatósága f. hó 10-én rendes havi közgyűlést tart. Ezen a gyűlésen Muraközt érintő következő ügyek tárgyaltnak: a kisszabaddai s dékántalvi körjegyzőséghez tartozó községek képviselő-

tületeinek szervezési szabályrendeleteik módosítása tárgyában hozott határozatai; Kotor képviselőtestületének a közési bíró, pénztárnok, h. bíró, közzgám és az esküdték fizetésének felmérése tárgyában hozott határozatai; a muraszentmártoni körjegyzőség közési képviselőtestületeinek határozatai a temetői sírhelyek díjainak megállapítása tárgyában; Felsőpusztafa, Csáktornya, Szilvágy és Nyírvölgy községi és megyei pótdó törlési ügyei; Drávaüred képviselőtestületének határozata, mellyel a Hobor Ferencet terhelő bérösszegeből 5 K-t töröl.

— **Halálozás.** Mint részvétel értesülünk, Török József nyug. körjegyző január 28-án 81 éves korában Récicsen elhunyt. Mult hó 30-án temették el örösi részvétel mellett.

— **Kaszinói közgyűlés.** Alsódomborún az ottani Olvasókör f. é. február 1-én 47-ik rendes évi közgyűlést tartotta meg Zalán Gyula dr. országgyűlési képviselő elnöke alatt. Az Olvasókör közel félszázad óta nagy misziót teljesít nemcsak Alsódomborún, de kihatása van a szomszéd vidékre is s ezért kétszeres fontossága volt az elnöki megnyitónak, mely erre a körülményre rámutatott s a kör tagjait a magyarosítás körüli nagyhorderejű teendőire ez alkalommal is felhívta. A titkári, pénztári s könyvtári jelentések után bejelentette az elnök, hogy a tagok száma négyvel megszaporodott, mit a közgyűlés örömdetes tudomásul vett. A tisztújítás egyhangulag történt meg. Elnök (dr. Zalán Gyula), alelnök (Korber János), titkár (Kaufmann Jenő), könyvtáros (Varga Gyula), pénztáros (Gyarmati József) a régiek maradtak, haznagynak pedig Antauer Istvánt választották meg. Az Olvasókör egyben elhatározta, hogy március 15-ikét a szokásos módon megünnepli.

— **A járványkórházak.** Ismeretes, hogy a tavaly fellépett kolerajárvány veszedelme miatt a belügyminiszter elrendelte, hogy minden község köteles megfelelő járványkórházat építeni. Sokfelé azonban kitűnt, hogy a községek nagyrésze a járványkórházak felállításának költségeit előteremteni nem tudja. A belügyminiszter most ennek alapján körrendeletet bocsátott ki, amelyben kijelentette, hogy a járványkórházak felállításai költségeinek felerészét hajlandó megfizetni, illetőleg az országos betegápolási alapból fedezni.

— **Svärdström hangversenye.** Svärdström Valburge asszony, a svédék híres családjára, f. hó 12-én Nagykanizsán énekel s a nagy művésznő fellépése nemcsak Nagykanizsa szenzációja, de egész Zalavármegye ünnepe lesz. Svärdström már egyszer fellépett Nagykanizsán s akik ekkor jelen voltak, még most is a legnagyobb elragadtatással megemlékeznek a tüneményes hatásról, mely örökre feledhetlenné teszi ennek az estnek meleg báját, nagy gyönyörűségét. S február 12-én ismét alkalma lesz Nagykanizsának, hogy ennek a káprázató élvezetnek újból részese legyen. Svärdström ezúttal a Nagykanizsán felépítendő színház javára ragyogtatja fenomenális művészetét. A nagy művésznő fellépését Balás Béla dr., vármegyénk főispánjának, köszönhetjük, aki ezzel a nemes lényével nemcsak a művészetnek tesz szolgálatot, de bizonyára a nagykanizsai színház felépítését is a megvalósulásához közelebb juttatja.

— **Az elhullt állatok bejelentése.** Múltan eddig a háziállatok megbetegedései és elhullása vagy egyáltalában nem, vagy csak késedelmesen jelentették be, a csáktornyai

járás főszolgabírája szigorú rendeletet bocsátott ki ebben a tárgyban a járás összes jegyzőiből. A rendeletben utal a vonatkozó alapsáni rendelethez, hogy a betegség bejelentési kötelezettségre valamennyi község lakossága több ízben a legkiterjedtebb módon hívassék fel, az előjáróság pedig bármi úton tudomására jutott esetet azonnal táviratilag, vagy külön küldönc útján jelentse be s az óvó intézkedéseket azonnal fogantartsa.

— **A Csuz és közbvényes bántalmaknál** nincsen nagyobb szenvedés. A szúrás, szagatás, hasogatás, nyilalás, derék- és hátfájás, rheuma, a türethetelen csontfájdalmak ekkeserítik az ember életét. Isten áldása tehát a Krieger-féle Reparatör, mely a felsorolt fájdalmak legbiztosabb gyógyítószere. Évtizedek óta páratlan sikerrel használják és valóban jót cselekszik az, aki ezt a kipróbált szerert ajánlja. Egy kis üveg 1 kor., nagy üveget 2 koronáért küld az egyedüli készítő Krieger gyógyészert, Budapest, Kálmán-tér. Pósta bérmentve 5 kis üveg 5 kor. 3 nagy üveg 6 kor.

— **Állatsereglet.** Igen tanulságos látványosságban van része pár nap óta városunk közönségének. Az Erzsébet-teri vaskevecz táborból a földgömb minden tájkáról való vadállatok rémes bömbölése üti meg fülünket. Nagyon sok ritka és szép példány látható együtt. Bámulatos előadásban sincs hiány. Minden nap d. u. 4 és 6 óraor vannak az előadások és este 7 óraor etetés. Nagyon érdemes a meglekinlése.

— **Felozlatott honvédkerület.** Báró Hazai Samu honvédelmi miniszter a székesfehérvári honvédkerületet felozlatta. A kerületnél eddig alkalmazott hadbiztosokat és alhadbiztosokat részint a honvédelmi miniszteriumba, részint pedig más honvédkerületekbe osztotta be szolgálatállételre. A beszüntelt honvédkerület helyébe Pécsétt új honvédkerületet fognak létesíteni, az eddig Székesfehérvárott állomásozó honvéd dandárparancsnokságot pedig Veszprémbe helyezik el.

— **Liceumi előadás.** Haller Jenő, eszéki máv. íj tanító, lapunk ékeztollú munkatársa, f. évi január 31-én előadást tartott Pécsétt az ottani Szabad Liceum meghívására. Haller Jenő 250 hallgató előtt a horvátországi magyarság politikai, társadalmi, etnográfiai és gazdasági viszonyait ismertette. Az előadás annyira tetszett, hogy Haller Jenőt már jövőre is lefogalták előadónak.

— **Esküdtészeki ítélet.** Csurin János 21 éves állandó lakóhely és foglalkozás nélküli csavargó mult év március havában Víziszentgyörgyön Novák János kovácsmester műhelyébe éjnek idején betört s onnan néhány értékesebb szerszámot elloptott. Julius 21-én Horváth Ferenc lapátmagyi sertéskeszkesedőt egy erdőben meglátta s ürtegeles után mintegy 20 K-t tartalmazó erszénnyét elrabolta. Ezután mintegy 10 nappal a Murasiklós és Muraréthát között elterülő erdőben bekormozott arccal meglátta Vurusics István felsőhideghegyi lakost, akinek segélykiállítására, Csurin János elmenekült. A csendőrség azonban csakhamar ráakadt s a nagykanizsai kir. törvényszékhez bekíserte. Csurin János, ellen viselt dolgai miatt, f. hó 4-én tartották meg az esküdtészeki végtárgyalást, melynek során Csurin János tagadta ugyan az ellene emelt vádat, de a tanuk egybehangzó vallomásai után az esküdték mégis bűnösnek találták Csurin Jánost, mire a törvényszék vádlottat rablás büntetére mintegy négy évi fogházbüntetésre, 10 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak ugyanennyi időre való felfüggesztésére ítélte, melyből 2 hónapot kitöltöttek vett.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna cčna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdajelj i vlastnik
STRAUSZ SANDOR.

Turčini.

Turčini, koji negda vremena tristo lèt mučili našoga orsaga, kak se to vezda dogadja njim, bršćas budu morali ostaviti Europu i nazat se budu pospravili vu Aziju, od kud su došli. Svaka slava se ovak donkonda. Svaki čin kojega človek napravi, duže živi, kak človek, duže živi, kak jeden orsag. Sad da turčin prestane europski vladar biti, sami med sobom moramu spoznati, kad smu mi njihove vudarce morali terpeti, da branimo celo kerščanko Europu, velim da moramu spoznati, da je pošten neprijatelj bil. Postuval je našu domovinu, vero i jezika. Njemu je dosta to bilo, da nas je zadobil i porobil, ali ni je imal nakanenje, da nas do kraja uništi. Pred stotinami lètmi je već imal tak pošteno srdce, da decu i ženske ni je bantual. Plemeniti neprijatelj je bil, vrđen je, da se požalujem za njega.

Kaj sad bude sve sguibil turčin? Ako Drinapolja preda, samu Konstantinopol mu ostane vu Europi i okolica blizu s jeden milijun stanovnikov. Daklem sguibi pet milijun stanovnika i blizu 385 jezer kvadrat kilometer zemlje. Ostanemu još vu Aziji desetput tuliku, ali tamošnji stanovnici su ni čisti turčini, neg armeni, kurdi, arabi i berberi. Najviše arabov je s biblije poznanim mestu med Tigriš i Eufrates vodami, gde se je prvi človek na svët rodil.

Hmira jeden veliki i glasoviten orsag pred nami, i k tomu kak jaki orsag, pred kojim vnoqiput je drhtala Eurpa. Vu tri-

najsti stotini dojde naj prveši glas od njih, kad su predi već šesto lèt živeli na turanski zemlji, od kud su i magjari došli, i oni su odonut išli novu domovinu iskat, ravno tak, kak i mi.

Daklem kak se stoga vidi, nam su blžnja rodbina. Ozman sultan je prvi bil, koj se je vu Europi nastanil i odnjega se turci drugač i za ozmane zoveju. Pod Bajazet, Murat i Mohamed sultani strahovitno vladanje su imali. Il. Mohamed je zavzel ishodnoga-rimskoga orsaga glavni varaš, Konstantinopolja 1453-ga leta. On je bil, koj je to glasovitno rëč sgovoril, da kak je jeden Bog na nebi, tak i jeden gospodar mora biti na zemlji, i to je turski cesar, turski sultan.

Ova glasovitna slava pred nami se reskadi. Tak je šela božja sudbina, da mi nanočni budemu tomu, da mi svedoki budemu ovi smrti.

Vu negdašnjim turskim orsagu, janičari su bili naj viteški i naj glasovitneši. To su pak ona deca bila, koja su po krščanskih orsagov polovili i za turčine odhranili. Ovi janičari su svigdi zadobili boja. Turčini su prvi bili vu Europi, koji su stalno soldatiju imali i ravno poleg toga su tak strahovitno jakost imali.

Denešnji turčini su pre mehki. Itak zato tak veliju drugi, da nije to bil zrok, da su tak na hitroma europsko vladanje sguibili, neg to je bil zrok, da su se i med njimi takovi nepoštenjaki našli, da su isto municiju, bez koje pak nije moći boja derzati i njo su pokrali. Ljudstvo su ni mogli

hraniti, jerbo tolvaji su peneze vu svoje zepe naphali. Sad kad bi bili morali se pomiriti s neprijateljom na dvë strani su se raztepli, mladi turčini su doli strelili od soldačije ministra, kormana su vu ruke dabili i ovak probaju orsagu pomoći, ako budu samu mogli.

Mi bi se takodjer od njih morali vučiti, jerbo i primas je tak, da je orsag vu najveški sili, onda se i mi na devedeset partijih restepemu, ravno onda, kad bi naj bolje skup morali deržati. Bog nas obćuvaj, da bi i mi tak shodili, kak su turčini.

Balkanski boj.

Nije mogel mir nastati i boj opet se počel na čeli liniji. Drinapolja od pondělka večera smirum i podjednoma strélaju bulgarci i ako je istina, kak nekoje novine pišëju, onda već kak pol varaša vu plamnu stoji. Pri Čataldži takodjer terpi boj od pondělka i tu je to važno, da su bulgarci se na valili na Gallipoli polotoka, gde turski šeregi su nastavljeni. Na ovim vuskim fatatu su nastavljeni oni festungi, koji Dardanellak braniju od europsanske strani. Ako bi se sad to moglo pripetiti, da bulgarci vderëju vu ove festunge i zavzemeju je, onda stomošnjemi veliki štuki tizam prek na Azinskim kraju stoječë festunge tak spodereju i uništiju, da nebudu mogući zastaviti grčko flottu, da nebi nuter došla vu Dardanellak morskij klanjec. Štem pak ni samu da bi se to pripetilo, da grki na morju iz Macedonije

Ljudmila.

I.

Pred starim opatičkim samostanu stoji jedna paradna kočija, a nutri u samostanu je baš sada veliki razstanak.

Poslavlja se od mirnoga duma najkrasnejša ruža nedužnosti; grofoska kći Ljudmila. Sve se plače! Svi su žalostni! Kak se naj plakali, kak naj bili žalostni, ko morajo gledati na belo liliju, koja budo nas skoroma otrgnuli, odnesli iz vrta, i pogazili u — blato!

Svi su njo radi imeli. U teku deset ljet, si je sa svojoj mibotoj, sa svojoj pokorščinoj, i s svojoj ljepotoj osvojila sva srca velikoga hrama. Kod osem godišnja djevojka, skoro dëte je došla sim. Otec nju je dopelal daleko iz okolice, te rekel:

— Ljudmila! Mama ti je rano umrla! Nega tko bi te odgajal, tak sim sem te dopelal, date milosrdnice odhranijo po božji volji. Ali kad budeš zrastle, dojdem opet polebe, da te odpeljam na dom.

Ljudmila je ostala. I deset lèt je minolo, kak da bi nije tko puhnoł. Med tem vremenu, je nasorko čistam pozabila na dom. Niti mislila si nije, kad nji jednoga dana otec opet dene ruko na rame.

— Ljudmila! Zrasla si, vrème je tu. Potrebuam te na domu vrlo — čim si jedino dëte moje.

Sada je bila Ljudmila sva izvan sebe. Nije znala; jeli bi ostala, ili pak bi išla nazaj dimu. Nije dugo mislila. Misel, na dom njoj je prevladala sve druge želje. Veselo skakajuči od jednoga, do drugoga se poslavlja. Beži u crkvu. Moli još jedanput, nazadnje si dene glavo na prsa častne Majke, dobre Juliane, in trepeče: »Zbogom!«

— Ljudmila! — govori častna Majka s čvrstim glasom. — Ti buš odisla. Idi! Ali srce mi tak veli — ti buš se Ljudmila opet povrnula!

Ljudmila je čudno pogledala na majko, kak da nju nebi dobro razumela.

— Nego kad buš sprevidla, da si se varala u sjajno obećanim svëtü. Kad nikoga već imela naš, kak sirota dojdeš mimo našega samostana. Naj se sramiti. Otvori stare vrata i vstupi. . . .

*

Za male četrt ure je jedna paradna kočija zletela izpred samostana, zavila nju je van iz varaša, te jurila prek ozelenelih njivah veselo proti dobro oddaljenim bregovima.

Protuletje je bilo onda. Svoj cvëtni pačolan je razsprostrlo nad berge i doli. Blestele so se po gorah bële hižice, i kapelice. Blesteli so se vinogradi, sa svojim šumljajočim trsnatim perjem. Blestele su se njive, za valujučo korozu, blestela je se senožeł sa svojoj friškoj nuvoj travoj. Blestele su se šume naokolo, sa svojim vitkimi smrekami, i z zelenimi bukvami. Popëvale su flice v lozi, i kroz svo ovo božjo naravo, je se čarobno doli lesketalo nebesko sunce, i sa svojim zlatnim sojem, je poljubljavalo svojo s čarom okrašeno sneho zemlo, i naznanjuvalo je sa svojim ognjer velikost ljubavi, vesele nade, i trajnost ove krasote.

II.

Ljudmila je već visoka gospa. Dočim je bila još samo nekaj vremena na svojom domu, se je već savsema navadila elegantnomu življenju. Mislila si je: Kak velika sirola sam bila u samostanu. Ni sem znala za pravi i slobodem život, koji se mi stopram sada počne! Bila je zaista sretna dokraja, da se je većput hitila oko svojega oca.

— O! Moj Japek, niti ti uznam dopovedati kak sem sretna!

I tko bi mislił, da je bil došel dan, kad se je započelo njeno trpienje, njeni boj

bi na pomoć mogli iti bulgarcom koji pred Čataldzom ležiju, neg zasegurno i tursku flotu bi tak uništili, da bi njim čistam odprti put bil vu Konstantinapolj. Istina da vladari tak govorišu. Da Konstantinapolja i Dardanellak klanja nedaju nikomu bantuvati, ali ako jedanput ova mesta savezu vu ruke dojdeju, bormeš opet tak budu tiho, kak su i vezda. Im dobro znamu, da pred bojom svi su kričali, da ako turčina sbijeju, oni nebudu dopustili, da si šteri kaj od turskoga imanja posvoji. Gde smu već od potlam. Daklem sad opet pak tak stoji, da okolo Gallipoli se bude prehitil europanski mir

Tuliko itak naprè znamu, da bez Drinapolja nebudu mir i on bude sad napredi naprè došel. Samu se čuje, turčini bi sad prevolili, da prek daju Drinapolja bulgarcom stom kondicijum, da savez spozna, da je sultan najprveši nad mohamedanskom verom i dopustiju, da vu varašu bude stanuvaj jeden namestni kalifa. Takov mir su napravili minuće mesece vu Tripolisu s taljanom, koji su dopustili, da mohamedance jeden kalifa naj ravna.

Takodjer i bulgarci oču stém zadovoljni biti. Samu da itak predi od obevdé strani su na oružje apelerali. Kak bude oružje dokončalo, što bi to mogel naprè znati, zavezda su turčini i bulgarci dosta jaki, da se jeden drugomu tak slehka neda doli.

Po priliki stojiju zavezda: pri Čataldži stoji 150 jezer bulgarca proti 140 jezer turčinu, vu Mali-Ažiji okolo Izmeda 50 jezer turski rezervistov je. Pri Drinapolju ima 15 jezer bulgarca i 40 jezer srba, festunga 35 jezer turčina brani. Pri Gallipoli je 50 jezer turčina, pri Dimotiki pak 30 jezer bulgarca. Kak se stoga vidi, skorom su jednaki, to je pitanje, kak budu harcuvali i kak bude šteri municiju imal i na strošek penenze zmogel, koje pak niti jeden s višešoga neima. Ovi telegrami su do vezda došli:

Sofia, februar 4. Včera vnoči iz Mustafapaša je došel telegram, da vu Drinapolju strašno strélanje se čuje. Prva kuglja na večer ob osmi vuri je počila vu Drinapolj. Vu Drinapolju takvo strélanje ide, da vu Mustafapaša dalečnim varašu se oblaki i

vrata stépleju. Bulgarci nato računaju, da Drinapolj naj kesneše za dva tjedne bude se predal.

Konstantinapolj, februar 4. S Drinapolja jako dobre glase su dobili po telegramu. Vu varašu samu petroleum je počel faliti, tojest menjkati. Živiša tuliko imaju nutri, da još više mesecov se moreju bez brige hraniti. Vnogo cvibaka i sira imaju. Stanovniki i soldati konjsku meso jèju. Konzulu iz Drinapolja su takvo prošnju dali, da neg njim vu varašu takvo mesto poišteju, gde bombe i kuglje nebudu mogle donjih ili pak je naj vun pustiju. Turski soldati vitežki vojujeju i bulgarce su natirali od šancov. Vu varašu je mir.

London, februar 4. Okolo Čataldze sva sela su vu plamnu. Nepriatelji jedenput tu, drugiput tam se pograbiju, ali kak zide šteri vun, to nije znati. Bulgarci se nazat vlečeju, dabi turčine mogli vun dobiti iz šancov i festungov. Turčini vu zapoved dobili, da samu braniti se moraju i svoja mesta nesmeju ostaviti.

Konstantinapolj, februar 5. Sukri paša je telegrafèral, da su nepriatelja od drinapoljski šancov dalko natirali. Stanovnikom i konzulum je odredil dva kvadrat kilometer mesta, koje zastavami bude obkoljeno, da se tam sderžavaju, jerbo nepriatelj ta nebudu smel strèlati.

Beč, februar 5. Hohenlohe herceg našega kralja lista je nesel vu Pètervar Mikloš ruskomu caru. Politika vnogo čeka od ovoga lista, jerbo stoga se vidi, da itak tak hudo ni stojimu sa rusom. Kak je to razglašeno bilo. Tak misliju, da Ferenc-Jožel kralj vu balkanskim poslu je pisal Mikloš caru, takodjer jedni i to misliju, da vu svrhu toga, da b rezervište dimo pustili. Bilo ovu, ali onu, svikak vidimu zlamenje, da naj jakši vladari sдобra su i mir očuju imati. Čeli europi je ovaj list povolji i ove dane bude Hohenlohe odgovor donesel, koj odgovor takodjer s naj lepsemi rčmi bude spisal.

London, februar 5. Kak s drinapoljskoga bojnoga polja pišuju, četrdeset strahovitno veliki stuki su naperjeni na varaš. Od srbske strani takvi su glasi, da vu varašu dosta

živiša imaju, ali drva i lapor njim čisto očé smenjkati.

Konstantinapolj, februar 5. Sim su takvi glasi došli da pri Čataldži dan i noć traja jako krvni boj. Za vezda još nije znati, kak šeregi stojiju. Samu tuliko znamu, da pri Gallipoli grki nisu soldaciju na brèg deli. Opet i takov je glas, da s bulgarci retirirali, Čataldža varašu su vužgali.

Athen, februar 5. Turski šeregi vu Delvino vilajetto sva sela su spožgali i vnogo ljudstva spoklali. Tak se čuje deset sel su vužgali i porobili i trideset i osem su zakalali. Vu Konicia vilajettu su jednoga kloštra i seminariuma vužgali i stem veliki kvar zrokuvali.

Sofia, februar 6. Bulgarci v čera od Kavak rieke na izhod navsilili su se pred Gallipoli ležeće turske šerege. Turski šeregi su opet veliko bitku sgrabili i pobegli su proti Buleiru sve bez reda. Poleg toga bulgarci su nastanili se pri Buleiru kre morja.

Konstantinapolj, februar 6. Drinapolja podjednoma bombarderaju. Bulgarci su Izzeđenkój selo, takodjer pred Čataldzom ležeće sele su požgali i nazat se potegnuli do Čataldze. Kad su turski soldati previziterali okolicu nigdi su ni na trag došli nepriatelju. Turski vodja prijavu je dobil da pred Gallipoli veliki šereg nepriatelja stoji. Od Miriopolina jedna turska ladja strahovitno je strèlala na jedno bulgarsko brigadu od koje je više kak desetina doli opala.

Paris, februar 6. Matin novine pišuju, da bulgarci su zadobili od Arnutkója na sever jedno selo. 800 turčinov i više officirov su bulgarci zarobili. Takodjer ovim novinam pišuju iz Sofije, da drinapoljskim stanovnikom i konzulum ni su dopustili, da varaša ostaviju ili pak da bi njim takvo mesto ostavili, kam nebi strèlati.

London, februar 6. Drinapoljski zapovednik na večer ob osmi vuri službeno je javil, da nepriatelj strèla na varaš. Nuter vu varaš je opalo 138 granatov i jedenajst šhrapnellov. Osem varaških stanovnikov su bombe zaklale i deset oranile. Petdeset sedem hiž se vužgalo. Bombe još lečeju vu varaš.

Belgrad, februar 6. Od srbske strani su

za pravico. Niti sanjalo se ji nije od toga, da došlo je vreme — hitro, i iz nenada.

Jednoga dana je bila Ljudmila zamotana u svilne haljine, i stupala slavno po okinčeni dvorani, kao kraljica leposti.

Započeli se je najme morala ono večer velika svečanost.

Konac lova, pri kojoj je bilo prisutne mnogo plemenite i imenitne gospode. Zastvirala je banda, i tancalo se je, pak opet pokalo sa šakami, i kričalo na zdar krasnoj Ljudmili, koja je bila ono večer najprečnica, i svojoj obilni sreći, i u svojoj obitnoj radosti, si niti mesta nije mogla najti. Sve je bilo njeno — i još inteligentnih mladih poručnikov cjele red, med kojimi se nji je najbolje dopal, jeden; sin siromašnih roditeljah, a plemenitoga srca mladič Anton.

Njuna oka su se ono večer većput zisla, i zvala jedna-k drugoj, te se niti čuditi ne, da se je Ljudmila već tak sprijaznila ž njim, još on večer, da se mu je obećala sebe svega, do hladnoga groba...

Muzika je potihnula. Gosti su se razišli. Dvorana je ostala prazna, a u srcu Ljudmile je počelo nekaj kliti, i klilo je neprestano, skim dalje, stem boje, te se je odlučila jednoga dana, da pove otcu ime svojega izvoljenoga, baš je hotela ođiti, kad

se vrata njene sobe otvorijo, i u sobu stupi otac sam veleč:

— Ljudmila! Naskoroma bumo imeli gostuvanje, priskribeš sen, ti muža! To je jeden udovec okolo četrdesete godine, — ali on je jeden od najbogat-jših milijonerov. Jaš ov mesec se dopelja iz Amerike.

Zabadvaj je Ljudmila zatuhla od žalosti, zabadvaj se je zaplakala, zabadvaj je zvala svojega Antuna. Otac njeni je bil trdi, i stanovit.

— Ti boš onoga žena, — je kričal — kojga ti ja tvoje otac preporučim, a nigdar onoga ne, kojega si tak lahkomiselno sama zberaš. Pak naj se k tomu sprestepe čelo krajestvo, tak bude, i nikak drugač!

Minovali su dani žurnejše kak bi to bila Ljudmila mislila! Plakala se je podjednomo, i prosila otca, naj se premisli, ali bilo je sve zabadvaj. Ko je sprevidla, da nikakve zapreke, i nikakvoga izhoda ni već za njo, se je udala — na videz — koliko je bila mogućna, i slikala si je budućega muža, te nadala, da bu nadomestuvaj, sa svojim stasom njenoga Antuna.

I došel je. Predi je došel, kak su se ga nadajaj Ljudmila je baš u svoji sobi sedeča pri okno mislila na svojo žalostno usodo, kad je došel, postal pred njoj, i jo

prijel za ruko, i gledal u oka. Ko je videl, da ima pred sobom takvo krasotico, se mu je sve nasmejalo, i ko se je smejal, je bil njegov obraz još bolje izstradan, suhi, razoran, i žuti, kao iz ilovice.

Još zadnjiput je napela sve svoje moći, da bi se ga ognola, a bilo je sve zabadvaj. Kad je vidla, da već nikakve nade za njo nega, se je udala, ali zato je nikak nē mogla zadržati svojo muko u srcu svojem, koja muka je nju strašno hitro morila.

Minuli su dani tjedni i mesci. Novi muž je hitro prepoznal svojo ženu, da je nē prava, imel je bistra oka, i prepoznal nju je, da se većput plače, da ima temne i upadne oči. Nekaj je slutil. Pravični srd ga pograbi, i jo jednoga dana zapita ozorno:

— Kaj ti fali, da se žalostiš, kad bi morala biti vesela? Kak vrsiš tvoje zakonske dužnosti? Te je niti sram?...

Ljudmile oka su se divjo zalesketela. Zaskripala je s zubmi, i odbežala je u svojo sobo. Vrata zaklenula, hitila se je preko divana, i dala svojim suzom dugi put. — — — — —

Otac njeni je sve to dobro znal. Videl je kak je razpadalo zalo cvelje iz njene kćerke. Čutil je nekaj... i počela ga je

opet poslali proti drinapolju jedno brigadu i sad blizu sedemdeset jezer srbskoga soldata je tam. Takodjer i montenegrovci su vjekso pomoć dobili od srbov pri Skutari. Tu je takov glas, da su turčini iz Skutari festunga s nenada vun vudrili i tri srbske divizije vlovili i vnoغو njih postrelali. Srbe, kad su reć zeli od njih, da nebudu više vojuvali, pustili su je. Takodjer zadovolili su četiri kol municije i vnoغو živiša. Turčine su albanci podpirali i samu tak njim je bilo moguće tuliku srbov vloviti. Sve štuke, koji su još vu Belgradu bili, su je na bosničku granicu spravili.

Doli s oružjem.

Na hataru Galicije i Pruskoga orsaga jeden milijun rusa stoji od pet. do glave napujeni s oružjem. Nega toga varaša, sela ili bakterske vahte, koja nebi predelana bila za lestung i napujena svakojačkim živišom i s municijum. Sami sigurni ruski regimenti s kojih su polske oficire sve vun zebrai i poslali dalko vu Aziju. Čistam smu segurni, da se rus proti Austria-Magjarski tak opravil i oborožil, samu to neznamu, da sbog čese je to napravil, jerbo svaki zna, da mi njegve račune nećemu s mešati vu Aziji i opet i to svaki vidi, da mi smu se ni s oružjem s mešali vu Balkanske posle. Zakaj oće ravno znami računa imati. Morebiti, da rus još i denes to veruje, kak je jeden preveši car s rekel pred petdesetmi létmi, da vu Konstantinapolj prék Beća pelja put!

Nega zato reći od toga, da bi se naša Monarchija pred ruskim oružjem prestrašila bila, ili naj menje retirirala. Troštruk savez svojemi deset ili ako bi bilo potrebno dvajsti milijun soldatam tak bi lahko sdrobili rusa, da pedeset lét niti genuti se nebi mogel i svrhu toga još i denes su je visoki generali, koji potrebujuju, da jedenput se konec napravi tomu. Niti monarchija nije mogla vu žep ruke deti i onak gledati, kak se ruski medved spravija i nije bilo moći to na kocku deti, da našo ljepo i plodno polje ruski kozaki s gaziju, kak su 1849. leta. Svrhu toga i tu su na hataru nastavili koše,

da bude rus se imal kam zglavom zabušiti, ako bi mu ravno tak hurmasta pamet došla. Ali sve to je vnoغو peng koštalo, poleg toga čela trgovina je pengroterala i samu vnoغو krvi prelévavanja je zabranil naš stari i muder kralj, koj sam bolje pazi na europski mir, kak svi drugi, kad je sam svojom rukom lista pisal ruskomu caru i odkud je već odgovor dobil.

Kaj je vu listah stalo, razmi se, da je to tak tajno, da mi to nemoremu znati, samu primisliti moremu, kad vidimu kaj se okolo nas dogadja. Poleg turčina i poleg Balkana, kak smu ni odkraja, tak niti sad se je nam ni potrebno s rusom vu boj pustiti, već svršiju oni sami med sobom. Pokehod pak turski otoki i morski klanjci sad nebudu na europski tepih došli, zakaj i s bog česa bi štel rus boja deržati? Ako pak nega zroka za boj, zakaj bi dva milijunov ljudstva gledalo na granici jeden na drugoga, kak pes pak mačka? Tak mislimu, da to nije teško bilo ruskomu caru dopovedati, samu početak je teški bil. To pak je naš kralj počel, kad je lista poslal caru i či Bog da, naprotuletje nabude se već ves zakleti boj počel, neg dojde jeden lépsi i Božji mir i mi našo decu naskoroma budemu dobil dimo.

KAJ JE NOVOGA?

— **Majurov pes.** Velika katastrofa je postigla Čedli Jožef majura ženo. Jako su radi imali jednoga psića, koj je minući tork žensko vgrizel. Psa su odmah zatukli i gori parali, tak su zeznali, da je stekli bil. Gospaču su vu Budapešt spravili vu Pasteur-zavod, ali teško bude vu življenju ostala.

— **Obsudjeni izdajniki.** Kak se je na Balkanu boj počel, niti naši srbi su ni štel i mirni ostati vu svoji koži. Poleg bunčanja vnoغو su vu reš došli i sad su počeli sudi naprè jemati njihove posle. Vu Eséku su minući tjeđen odsudili Dimitrovič Sava poljodelavca na šest mesecov Novakovič Tosa učitelja pak na osem mesecov rešta, jerbo su puntu delali proti Austria-Magjarski.

Sad budu imali jeden čas si premisljavati, da lepše njim bi bilo mirno i liho ostati.

— **Goreći brég.** Vu Meksiki Kolima zvani brég s nenada je počel ognja hitati na veliko okolicu, odkud je na jezero i jezero ljudstva moralo pobeći. Vnoغو ljudstva pak je ni moglo zavremena vuđti i ovi su tam sgoreli. Brég je četrijezero tristo metrov visoki i čelo okolicu je s gorećim pepelom posipal. Kvara je do vezda samu vu žitko do četiri milijun dollarov s vun toga pak je vnoغو hiž i drugoga imanja pogorelo. Tak se čuje, da na stotine ljudstva je vu zerećim pepelo ostalo.

— **Melinsko kolo.** Juriga Janoš poleg Lošonca na potoku je meliva imal. Ne koji dan je na melinsko kolo splazil, da leđa stere doli. Med tem toga se kolo zagnalo i siromak Juriga tak je odletel doli na zmrženo zemlju, da si je su glavlo razbil. Nesrećni clovek odmah je vumral.

— **Samoubojstvo.** Várady Zsigmond orsački ablegat na Semmering se vu srđce strelil i odmah je vumral. Várady je prije s munkapartom držal i kad je videl, da bormeš tam ni gospodariju naj bolje za orsag, zato je odonut vun stupil. Potlam je smirum tužen hodil, tak da su se njegvi bližnji skorom i nadjali da bude nekaj sobom napravil. Betežen je odišel na Semmering i kad mu je žena telegrafirala, da i ona dojde za njim, na zat je od telegrafiral, da samu naj ostane doma, jerbo i on drugi dan dimu dojde V jutro se je strelil.

— **Rajner nadherceg je vumral.** Devetdeset lét star Rajner nadherceg je hitroma s betežal i v pondeljek vumral. Našem kralju je bratanec bil. On je bil najstareši vu čeli kraljski familiji. Ni sdavnja je obslužaval pedeset létnicu svojega hižnoga zakona.

— **Potres.** Vu Zenti je nekoji dan potres bil Stene su spokale, dimnjaki su se sporušili, ali nasreću vjekše zlo ni se pripetilo. Potres je pet sekundih trpel i ljudstvo strahoma vun pobeglo na ulice. Prék Tise vu Čoka občini i podrugeć se zemlja strelila, ali niti tam je vjekši kvar se ni sgodil.

— **Sbiranje birova.** Avaš občini su

peći vést. Glasila se mu je čim dalje bolje, i neprestano kričala:

— Ti si kriv svega! Ti zavdavaš tulike boli nji! Ti nju moriš! Ubojica!

Ovak mu je kričalo dušnospoznanje, i ga morilo, i ga i rano umorilo. Jednoga dana ga u postelji najdejo mrtvoga. Zaela ga je srčna uzma...

I to je morala Ljudmila pretrpeti. Ostala je sama. Nikoga je ne imela več. Rano u jutro je odišla na grobe roditeljah s plakanjem, i se z suzami opet povrnula k domu.

Sve to se je tvrdošrcnomu mužu vidlo zadosti. Mislii si je: ljubavi ga tak i tak ne zabadao bi bilo sve. Strašno je zakunil nad svojim nesrećnim zakonu, spoprodal sve, i jednoga dana nekam brez traga izniknul

III.

Velika i gosta megla je bila razprostrta nad zemlom, i kroz gosto meglo je sunce žalostno spuščavalo svoje žarke iza gor, kam je polagoma tunilo. Nije bilo protuletje, tužni jesenski dan je bil. Nisu se blestele njive, niso se blestele gore, mali i veliki brégi. Niso pèvale fuce v lozi. Sve je bilo žalostno, liho, grobno, mrtvo, uničeno, i brez nade!

Po blatnom putu sem proti varašu je polagoma stopala, jedna siromašna i bolesna žena; zamotana u blatne cunje. Išla je kak da bi bila pijana, sada po jedni strani puta, sada po drugi, i sada po sredi. Potrta je bila na duši i na telu. Globoke oči, i upadla lica su svedočile, da je ova žena, gdje gud, kak gud strašno mnogo pretrpela. Stopala je počastno, i sada-sada se zgledala okolu sebe, kak dabi nekoga iskala. Lahko pomoći!

Ko je došla već čistam u varaš, prvi kojega je srećala je bil jeden oficir, koji je veselo pripovedajući stopal kre jedne gospe. Glas ovoga officira, se je naši ženski čul strašno znani, i ko je došla čisto do njega, mu je poglednola oštro u obraz. Strepelata, prijala ga za ruku i zakričala:

— Anton! Anton! Kaj nepoznaš već mene? Ja sem tvoja Ljudmila!

Oficir se je ne malo strašil ove posasti, tak je rekel osorno:

— Nora ženska! Smiluj se ti Bog! Kaj očeš od mene? Ja te nepoznam!

Na ovo se je stepel, prijel je za ruku svoje gospe, i izginul u jedno drugo ulico.

Ona ženska je još dugo po ovom stala tam na onom mestu, i gledala čudno za njim. Napokon se divjo zasméje, i počne

stopati po ulici dalje, po sredini puta je stopala, po stezi je ne hotela iti. Ni je hotela, da bi se nje najnesrećnije zenske tko dotaknul. I gledala je na tla. Mrzila je svakoga, i niti jednomu je ne hotela pogledati u obraz.

Išla je dalje, i dalje, ne da bi znala kam ču došla, i tak dojde napokon u jedno tiho ulico. Ko je čutila da ga dalec na okolu nikoga ni, je postala, i narahloma zdignula glavo svojo, te se počela zgledavati gdje se nahaja.

Gledala je okolo sebe omegleno, kad se nji oka zastavijo pred njoj na jednih starih vratih. Nikoliko časa buli tak stojeća, napokon se nji lice zjasni, gleda još bolje, tak znani se nji vidijo ovi veliki očerneli zidi. Mislii si počne, i domisli se svega. Jedanput samo sva u radosti zdrhteće, i hrepeneć skoći proti vratim i prime s treptajućimi rukami za kvako...

Vrata su zaskripale i se navelikoma otvorile. Ženska stupa u hodnik, još se čujejo glasi:

— Ljudmila! Naša Ljudmila se je povrnula!

I velike stare vrata su se opet zatvorile.

birova sbirali i kak je to s vekšinoma navadno i tam su dvé partije bile, Cincáš Mihali i Čičo Mihali su bili kandidérani. Sbiranje se stém dokončalo, da je Lohan Mihali svojom partijom na Cincáša dal votuma i tak je on birov nastal. Od serditosti se je Čičo na Lohana na valil i njega tak spikal, da je na kratkoma vumral. Krvoloka su žandari vlovili.

— **Nebuda velikoga nanövrá.** Kak se iz Beča čuje, onda letos nebude velike muštre. To pak zato bude tak, jerbo poleg dnešnjega vojnoga vremena, soldati tak težke muštre i službe dëlaju. Pak mortig i sbog toga nebude muštra, da soldačija i vu mirnim vremeno vnogo košta, vu bojnim pak strahovitno više, daklem s tém manöverom očeu nekaj presparati. Nekaj pak i sbog rezervištov očeu letošnjega manövre ostaviti.

— **Nazim baša puca se je za-giftala.** Več smu pisali, da Nazim bašu su strelili, puca njegva pak je vezda gifta pila i vumrala je. Nazim baše familija je ođišla s Konstantinopolja i jako potrebuje od novoga kormana, da naj da prijeli one, koji su ministra zaklali. Kak se čuje, Enver bej strogo je zapovedal, da nišči krv prelévati, nesme. Nazima je jeden novinar strelil pred vrati, kad je na ganjk došel. Adjutańša su poptam strelili i s revolverom glavo zabili.

— **Zaklal se je na ženinim grobu.** Čeh Imre jasberenski redar ođišel je jedno noć na cintor i tam se je na ženinim grobu vu glavu strelil. Odmah je vumral.

— **Vkradjeno stanje.** I to se svaki dan ni pripeli, da bi nešči čelo stanje od-

nesel. Na Hartšen Nandorovim imanju su po noći jeden veliki skedenj podrlil i drévo odpeljali. Žandari su prijeli Poroska Janoš, Kečkés Jozef i Süc Janoša pri kojih su dvanajst klavirov drv našli. Drva su od vkradjenoga skednja bila.

— **Ženo je zaklal.** Vu Berkes občini je minući tork Nagj Istvan po noći svoju spavajuću ženu sekirom po glavi vudril, tak da se je glava na dvoje razkolila i nesrečna ženska odmah vumrala. Nagj Istvana su žandari vlovili i vu rešt ođegnali.

— **Vu predionici.** Veliko krvno kupelj je složil Bölöcki Ferenc Vajta zvani fehérvarmegjinski občini. Več dugo vremena se je za ljubil vu Horvath Ferenc tamošnjega gazde Juliška divajstilet staro pucu. V četrtak su prest išle selske puce k Horvathu Razmi se, da de su puce, tam niti junaku ne faliju. Med jeden tucet dečkami je bil i Bölöcki Ferenc, koj je već višeput prošil za pucu, ali zabadao. Ov večer je opet gazdu nared pobral, da kakvo falingo ima proti njemu. Gazda ga je srdito vun natiral. Bölöcki je sad revolvera pograbil i naj predi je na Julišku strelil, koju je na smrt plazérala kuglja. Jedno Horvat Rozika zvano pucu je takodjer strahovitno oranil. Zatem je na staroga Horvatha strelil, koj je s zeleznami rasuhami išel proti njemu. I njega je plazéral. Nazadnje je sebe vu glavu strelil i pokedob nije taki vumral, žandari su ga vu reštanski špitalj spravili.

— **Prék svilnoga rubca.** Karpati Šandor dvajstijedno leto star činovnik vu Eperješu se vu prsa strelil. Hmiral je, kad

su ga vu špitalj spravljali. Mladi dečko se jako zaljubil vu jedno pucu i pokedob ona nije štela njega rada imati, strelil se. Pucka mu je jedenput svilnoga rubca dala, toga si je na srdce pretisnuł i tak prék njega se je strelil.

— **Hurmasti Holuban.** Vu Buda-peštu se pripetilo, da nekoji dan su na ledo našli okolo pol noći težaki jednoga po priklil trideset let star človeka, koj se je bos korčolal po ledu. Vidil su, da taj nemore pri pameti biti i zato su ga prék dali branteljom, koji su konstaterali, da je nori i zato su ga vu ludnicu spravili. Zove se Holuban.

— **Izdajnik.** Denes je ni dobro vreme za one, koji si nemoreju malo jezika čuvati. Tak je shodil Jančo Ivan talaborski stanovnik. Svoju pravo domovino je psuval i dičil srbskoga kralja. No zato je samu jedno leto rešta dobil. Bormeš i već si je zaslužil.

— **Aviatika.** Legegnaus vu Parišu s jeduom gospicom na aeroplano 3670 meter visoko letel. Opoldan 12 vur i pet minut je bilo, kad je iz zemlje ođletel i jedna vura petdeset minut je bilo, kad je opet na zemlju sel. On je prvi, koj je vu takvi visini bil.

— **Strelil je ženo.** Velika nesreća se pripetila vu Dunaföldvaru s jednim mladim gazdom. Varga Šamuel dobro stojeći gazda v nedelju je na vrabce stréral. Jedenput ni se mu puška sprožila i svrhu toga išel je vu sobu, da pogledne, kaj je za falingo. Vu sobi se puška s nenada sprožila i šprihu su Vargovu mlado ženo na smrt oranili. Četiri male dece se plače za mater.

Gabona árák. — Ciena žitka.

mmázsa	l m.-cent.	kor. fill.
Buza	Pšenica	20 00 —
Rozs elsöröndü	Hrz	15 50 —
Árpa	Ječmen	15 00 —
Zab	Zob	18 00 —
Kukoricza	Kuruza suha	15 80 —
Fehér bab uj	Grah beli	21 30 —
Sárga bab	» žuti	17 00 —
Vegyes bab	» zméšan	15 50 —
Kendermag	Konopljeno seme	21 00 —
Lenmag	Len	22 00 —
Tökmag	Koščice	24 00 —
Bükköny	Grahorka	17 00 —

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévívízű gyógyfürdő, modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, iszapborogatások uszodák külön hölgyek és úrakkal részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég, szénsavas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csúszos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s allésti pangásoknál. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedij nircs. Prospektust ingyen és bérmentve küld. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

A Jókai-utca 9 szám alatti új házban két egymásba nyíló bútorozott szoba (külön-külön is)

kiadó.

Ugyanott házilag szövött vászon törülőruhák, asztalterítők, zsákok, egy ponyva

eladó.

Csak rövid ideig! **Nagy** Csak rövid ideig!

ÁLLATSEREGLÉ

(Menageria)

Csáktornyán, az Erzsébet-téren.

Ritka és gyönyörű példányok mindenféle fajokból.

Óriási elefánt, nubiai, berberai oroszlanok, király-tigris, egy élve itt még nem látott ormányos állat, stb. stb. :: Kigyók, nagyon ritka vadszárnyasok.

Naponta délután 4 és 6 órakor nagyszerű előadások és minden este etetés.

Belépti-díj: 60 fillér.

Iskoláknak, egyleteknek, meg-egyezés szerinti igen olcsó ár.

Iparos a kereskedő előfizetőink cégtől
a rovásban díjmentesen
közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos a kereskedő előfizetőink cégtől
a rovásban díjmentesen
közöljük

Pék:	
Petrics Viktor	Csáktornya
Petrics Ágoston	Csáktornya
Bőrkereskedő:	
Mayer Testvérek	Csáktornya
Borbély és fodrász:	
Nádasdi Nándor	Csáktornya
Mik Szilárd	Csáktornya
Mézeskalácsos és viaszgyertyaöntő:	
Tihanyi Mihály	Damása
Butorraktár:	
Horák Odón (butor- és koporsóraktár)	Csáktornya
Hirschler Ármán	Varazdin
Cipész:	
Kelemen Sándor, férfi és női cipész	Csáktornya, városház épület
Masznak József	Csáktornya
Meskó Bálint	Csáktornya
Divatruház:	
Liszt és Brodnyák	Stridóvár

Eredeti Singer varrógépek:	
Singer Co. Árpád-utca	Csáktornya
Férfi szabó:	
Ivácsics Ignác	Csáktornya
Bedics Ferenc	Csáktornya
Férfi- és nődivatruha:	
Zrinyi Viktor	Csáktornya
Fűszerkereskedés:	
Mayercsák Béla (köszén, faszén, magvak és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára)	Csáktornya
Gránér Testvérek	Csáktornya
Mráz Testvérek	Csáktornya
Ij. Premecz Miklós	Csáktornya
Deutsch Salamon	Csáktornya
Hirschsohn Henrik	Csáktornya
Mattersdorfer N.	Perlak
Leitmann György	Nyirvölgy
Strábia Testvérek	Csáktornya
Deutsch Rezső	Kisszabadka
Kávéház:	
Földes Mor Zrinyi kávéháza	Csáktornya
Deutsch Jenő	Csáktornya

Kötélgyártó:	
Dornik Rezső	Csáktornya
Kőfaragó és sirkőkészítő:	
Terszényák Bódog	Csáktornya
Mészáros:	
Antonovics József	Csáktornya
Órás- és ékszerész:	
Pollák Bernát	Varazdin
Pezsgőgyár:	
Muraközi Pezsgőgyár	Csáktornya
Szállító és deszkakereskedő:	
Löbl Mór és Fia	Csáktornya
Uri- és nődivat, játék- és diszmuárú:	
Kelemen Béla	Csáktornya
Vaskereskedés:	
Bernyák Károly utóda	Csáktornya
Binder Károly	Csáktornya
Prostenik Gusztáv	Csáktornya

Vendéglők:	
Hajas József	Csáktornya
Pecsornik Ottó	Csáktornya
Hencsey Gábor	Csáktornya
Antonovics József	Csáktornya
Budai József	Csáktornya
Horváth Mihály (Fehér galamb)	Csáktornya
Deutsch Jenő	Csáktornya
Kelemen Imre	Csáktornya
Prusátz Alajos	Csáktornya
Deutsch Zsigmond	Csáktornya
Schlesinger Mór	Csáktornya
Bagola István vendéglő	Csáktornya
»A vasúthoz«	Csáktornya
Singer Salamon,	Kisszabadka
Kalchbrenner Ferenc,	Stridóvár
Szűljöry János	Drávanagyfalva
Deutsch Adolf, nagyv.	Drávavásárhely
Kovács Mihály korcsm.	Drávavásárhely
Leitmann Mihály	Nyirvölgy
Leitmann Bálint	Szentilona
Feiglstock András Budapest, VII., Klauzál-tér 13	
Kozják Mihály	Kisszabadka
Baumback Rezső	Szentilona
Nádai József Ligetfalva Péternői savanyúvíz központi raktár és szállítási vállalat	
Vászonkereskedő:	
Szivoncsik Antal	Csáktornya

Könyv-, papir- és zenei-kereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: STRAUZ SÁNDOR Csáktornya

A ki a olnai Világlapját heten- kint megveszi,

ajándékol kapja a

VILÁGLEXIKONT.

KAPHATÓ:

A bekötésért fizetendő kötetenkint . . . 3 korona 72 fillér.

Strausz Sándor könyvkereskedésében, Csáktornyan.

Szőlőoltványok

Ajánlom teljes szavatosság mellett fajtiszta egy és kétléves gazdag gyökérszerű **szokványminőségű fásoltványaimat** a legjobb bor- és csemegefajokban. Közöttük »Kreácza« (Bánati Rizling), a legkitűnőbbnek bizonyult és rendkívül bőtermő borszőlő és »Muscat Csabagyöngye« a legkorábban érő csemegezőlő. Ezenkívül **Ripária Portális** és **Rupestris-Monticola** sima és gyökeres alanyvesszők a legjutányosabb árak mellett.

»Erzsébet szőlőoltványtelep«
Tulajdonos: **Schmidt Mátvás BOGÁROS**
(Törontálmegye.)
Árjegyzék ingyen és bermentve.

Eladó ház.

Kitünő üzlethelyiség!!

Perlakon a főutcában, a Hermann-féle vendéglő áttellenében levő ház, belsősséggel együtt eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál:

MÁLEK MÁTYÁS
asztalos PERLAK.

Az emberi kéz mint sérvkötő

SENSATIÓS TALÁLMA NY!

Kérjen ingyen prospectust!

Zárt borítékban portómentesen küldi

POLLITZER SÉRVAMPULATORIUM

speciális orvosi rendelőintézet

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. Félémelet.

Elsőrangú pontos óra!

Egyedüli elárúsítóhely:
Pollák Bernát
órász. és ékszerésznél
Varaždin

Butorvásárlók figyelmébe!

Jó és olcsó butor

HIRSCHL ÁRMIN kárpitos és disztő

:: dúsan felszerelt butorraktárában ::
Varaždin, Setanj-utca 2. sz.
kapható.

A legolcsóbb árban, egyszerű úgyszintén legfinomabb kivitelű háló-, ebédlő- és szalonberendezések nagyválasztékban raktáron vannak.

Műhelyemben mindennemű kárpitos és asztalos munkák pontosan, jutányosan készíttetnek.

MAGYAR KISZOLGÁLÁS!

Az új nyugdíjtörvény

jegyzetekkel, utasításokkal és magyarázatokkal ellátva K 3.-

Kapható: Strausz Sándor könyv- és papirkereskedésében Csáktornya.

SCHMIDT EDE ZONGORATERME CSÁKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

	Zongorák . . . 500 kor.-tól feljebb	
	harmoniumok 150	„ „
	czimbalom . . 100	„ „

Alábbi világhírű cégek raktára:

Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivanek Dörr, Mannberg, Kotykiewicz Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl

Igen olcsó átjatszott hangszerek folyton kaphatók
: regieket átcsereél ujra :
részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

Rum kiváló minőség, lit. à K 1 30 és feljebb.

Szilvánium nagyon jó, lit. à K 1 40 és feljebb.

Törköly pálinka lit. à K 1 40 és feljebb

Kapható:

Kochsinger M. és Fiai cégnél

Csáktornya.

Rum jako fini, liter od 1 30 K višee

Slivovica jako dobi, liter od 1 40 K višee

Tropica žganica, liter od 1 40 K višee

Dobiva se pri:

Kochsinger M. i Sinovi firmi

Csáktornya.

PROGRESS

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico
vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésében Csáktornya

Lépo bélo perje za posteliju
(goseče perje) 5 kil.
za 6 K odprema za pouzeče

Sachsel Izidor

Budapest, 5., Dob-utlica broj 3.

Iz svakojačke fal perje za postelju na želju pošlem muštru.

Ház és péküzlet eladás!

Csáktornyan a Festetics-utca
15. sz. alatti HÁZ (nagy kert-
tel) - a pékműhely sütőkemen-
céje széntfűvel - szabad kéz-
ből eladó.

R★WOLF
Magdeburg-Buckau
Magyarországi Képviselete:
Budapest, V., Báthory-utca 18

Szabad, túlhevített gőzű
LOKOMOBILOK
Wolf eredeti szerkezete 10-800 lóerőig
Bármely gyártelep legelőnyösebb üzemgépe

4464. tkv. 1912.

I. Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Toplek Janos kereskedő damásai lakosnak Mezga Károly nős Horváth Ilonával u. o. lakos elleni ügyében 4 kor. 03 f. hátralékos tőke 44 kor. 03 f. 1912. évi március hó 16-ik napjától járó 5% kamatai 34 kor. 90 f. eddigi, 13 kor. 60 f. árverés kérvényi költség behajtása végett a nagykanizsai kir. törvényszék, a perlaki kir. járásbíróság területén fekvő a damásai 1064 szíjtkvben felvett 2270/a hrsz. ingatlan tele 150 kor., a damásai 700 szíjtkvben felvett legelő illetőségnek B 905 sorsz. alatti jutalékra 400 kor., a damásai 701 szíjtkvben felvett erdő illetőségnek B 891 sorsz. alatti jutalékra 200 kor., összesen 750 kor. kiküldési árban mint becsárban

1913. évi febr. hó 13-ik napján d. e. 10 órakor

Damása községhezánál dr. Vajda Béla perlaki ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó árverésen eladatulni fognak.

A damásai 1064 szíjtkvben Jakucs Péter és Kontrecz András javára bekebelezett kikötvényi jog az árverés által nem érintetik.

Kiküldési ár a fentebb kitett becsár, melynek 2/3-nál alacsonyabb áron az ingatlan el nem adható.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni

Ezen hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a perlaki kir. járásbíróság telekkönyvi osztályánál és Damása község előljárásgánál megtekinthetők.

Perlak, 1913. jan. 15

536

Hirdetések

felvételnek e lap kiadóhivatalában

Meghívó

A Csáktornyai Gőzmalom és Villamtelep Részvénytársaság

1913. március 2-án d. u. fél 2 órakor tartja meg saját helyiségében

V. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. c. részvényesek ezennel meghívotnak.

538 1—2

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvvezető és 2 részvényes kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentésének felolvasása, a zárszámadások előterjesztése és a felmentvény lekelti határozat.
3. A tiszta nyereség hovatfordítása iránti határozat.
4. Egy igazgatósági tagnak megválasztása 3 évre.
5. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

20. § Minden részvény egy szavazatra jogosít, de saját részvényei után és megbízás alapján is egy részvényes összesen csak 20 szavazatot gyakorolhat. Személyesen meg nem jelent részvényes valamely irásbelileg meghatalmazott részvényes által képviselheti magát. Kiskorúak vagy gondnokság alatt állók törvényes képviselői azonban anélkül is lehetnek meghatalmazottak, ha nem részvénybirtokosok is.
21. § Szavazati joggal a közgyűlésen csak azon részvényes bír, kinek részvénye a közgyűlés előtt legalább 30 nappal irattal át nevére a társasági részvénykönyvbe.
22. § Csak olyan indítvány tárgyalható a rendes közgyűlésen, mely legkésőbbben 14 nappal a közgyűlés határideje előtt irásban jelentetett be az igazgatósághoz.
23. § A felülvizsgált számadások a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a részvényesek által a vállalati irodában betekinthetők.

Meghívó.

A Csáktornya-Vidéki Takarékpénztár Részvénytársaság

1913. évi február hó 22-én délután 3 órakor tartja meg az intézeti ház tanácstermében

XVII. évi rendes közgyűlését,

amelyre a t. részvényeseket tisztelettel hívja meg

Csáktornya, 1913. évi január hó 22-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

TÁRGYAK:

1. Megnyitó.
2. Két részvényes kiküldése a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
3. Az alapszabályok módosítása.
4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése.
5. Az 1912. évi zárószámadások megvizsgálása; a mérleg megállapítása; a tiszta nyereség felosztása.
6. Határozathozatal a részvénytőke felemelése tárgyában.
7. Két igazgatósági tagnak 3 évre való megválasztása.
8. Netáni indítványok.

525 3—3

40. §. Minden egy-egy részvény tulajdonosa jogot ad a közgyűlésen való jelenlétre és azon a határozatok hozatalában való befolyásra. Egy részvény egy, két részvény pedig két szavazatra jogosít és így tovább egész 50-ig, melynél több szavazat egy személyben nem egyesülhet. bármennyi részvényt képviseljen is valaki akár a saját, akár a meghatalmazója részvényei alapján.

41. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésen minden részvényes személyesen avagy meghatalmazott ugyancsak részvényes által gyakorolhatja. E jog gyakorolhatására megkívántatik, hogy így a megjelenő, mint a meghatalmazó, valamint meghatalmazott részvényes is nagykorú legyen és részvénye a közgyűlés előtt legalább 4 hét óta az ő nevére legyen a társulatnál elkönyvelve és végül, hogy a szelvényeket tartalmazó részvénye a közgyűlést 3 nappal megelőzően lett legyen az intézet pénztáránál letétbe helyezve.

42. §. A törvényes képviselők, valamint a gyámok és gondnokok kivételével minden más meghatalmazott szabályszerű meghatalmazással tartozik abbeli kiváltást igazolni.

Meghívó.

A Perlaki Takarékpénztár Részvénytársaság Perlakon

1913. február hó 23-án délután 2 órakor az intézet helyiségében tartandó

VIII. rendes közgyűlésére

a társaság tiszteelt részvényesei meghívotnak.

Tárgysorozat:

535 1—1

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két részvényes választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak az 1912. évre vonatkozó jelentése, a zárószámadások előterjesztése, mérleg megállapítása, a felügyelő-bizottság díjának megállapítása az 1912. évre a nyereség felosztása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. Az alaptőkefelemelés tolytán befolyt összegek végleges elszámolása és erre nézve a felmentvény megadása.
4. Az évi osztalék folyósítási idejének megállapítása.
5. A kilépő Herman János, Kósz József, Petrics Mihály igazgatósági tagok helyébe újak, vagy ugyanazok 3 évre, a felügyelő-bizottságnak egy évre megválasztása.
6. A társaság hivatalos lapjának kijelölése.

Meghívó.

A Csáktornyal Takarékpénztár Részvénytársulat

t. c. részvényesei

az 1913. évi február hó 22-én d. u. 3 órakor, Csáktornyán, a társulat saját házában tartandó

XLI. rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívatnak.

Tanácskozási tárgyainak sorrendje:

- a) Elnöki megnyitás.
 - b) A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
 - c) Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének felolvasása, a felülvizsgált évi számadások és a felmentvény feletti határozat.
 - d) Határozathozatal a tiszta jövedelem mikénti felosztása iránt.
 - e) Az alapszabályok 32. §-ának módosítása.
 - f) Igazgató, 3 igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság megválasztása.
 - g) Esetleges indítványok.
- Csáktornyán, 1913. évi január hó 14-én.

523 3—3

Az igazgatóság.

37. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen vagy törvényes meghatalmazottja (36. §) által gyakorolhatja; de ezen jog gyakorlására megkívánatik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlés előtti legalább 2 hét óta a társulat könyvében az ő nevére legyen beírva és végre, hogy az szintén a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg, azaz 1913. évi február hó 19-ig az intézet pénztárába letétessék.

Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.

A megvizsgált évi számadások, az üzleti jelentés és a felügyelő-bizottság jelentése, a társulat üzleti helyiségében a közgyűlést 14 nappal megelőzőleg a részvényesek által betekintheők.

MEGHÍVÓ.

A CSÁKTORNYÁN SZÉKELŐ MURAKÖZI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1913. február hó 27-én délután 3 órakor, saját helyiségében

XXXII. RENDES KÖZGYŰLÉSÉJ

tartja meg, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívatnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. A gyűlés megnyitása az elnök által.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
4. A zarszámla betérjesztése és az e fölötti határozat. A mérleg jóváhagyása. Az osztalék meghatározása és a felmentvény megadása.
5. Három igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Csáktornya, 1913. január 16-án.

524 3—3

AZ IGAZGATÓSÁG.

* 33. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen, vagy meghatalmazottja által gyakorolja, de ezen jog gyakorlására megkívánatik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlés előtti legalább 4 hét óta a társaság könyveiben az ő nevére legyen beírva és végül, hogy a részvény a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg az intézet pénztárába letétessék.

Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.